

Posouzení diplomové práce Pavla Jurníčka: *Jak jsem se dostal do „past'áku“.*

Diplomová práce Pavla Jurníčka představuje zajímavou sondu do života mladistvých chlapců s „poruchou chování“ v okamžiku jejich pobytu v diagnostickém ústavu.

Text nepracuje pouze s kazuistikami konkrétních případů, ale snaží se zachytit v životních osudech těchto chlapců něco společného a předložit tak obecnější obraz poruchového chování, přinejmenším určitého typu

Autor provedl několik položených rozhovorů s klienty ústavu. Výběr podobných případů se ukázal jako správný, umožnil následné zobecnění jejich postavení, což by při větší rozdílnosti bylo mnohem obtížnější. Rozhovory (přepsané kompletně v příloze práce) jsou zajímavé a, jak může čtenář také zhodnotit, velmi dobře vedené. Vývoj svého přístupu k vedení rozhovoru autor ostatně vkládá přímo do diplomové práce a dokladuje tím vhodně své kompetence ke sběru dat.

Další zpracování získaných údajů probíhá způsobem odpovídajícím kvalitativnímu výzkumu. Data jsou popsána, utříděna a zkódována. Vzniká tak pěkná struktura témat, která umožňuje prezentovat životní osudy chlapců na různých rovinách.

Jedná se o tři hlavní kategorie, která jsou dále ještě členěny : 1) já a můj problém (klíčové události života, skutečný problém, vina a odpovědnost, 2) já a moje okolí (já a škola, já a rodina, já a kamarádi), 3) moje životní cesta (jaký je můj život, jak si jej lze vysvětlit a očekávání budoucnosti). Shrnutí tématu je uvedeno u všech kapitol.

Poslední kategorie „životní cesty“ je pro vyznění textu důležitá. Především postupuje k celkové syntéze témat. Současně mimo otázek minulosti, na kterých leží váha předchozí části práce, více zohledňuje také vnímání budoucnosti. Tento pohled osvětluje novým způsobem i vnímání minulosti a současného postavení v jeho subjektivní (narativní) podobě. Právě tento pohled z „budoucnosti“ ukazuje podle mého názoru velmi silně obraz problémů, před kterými klienti diagnostického ústavu stojí a jak si představují jejich řešení, resp. další pokračování svého života.

Souhlasím s autorem, že jistá míra nezralosti je typickým vývojovým projevem, V této souvislosti se zdá, že všichni chlapci v řešení svého života budou mít nejspíš nutně další možnosti. *Explicitně směřují totiž iřávně k odsunutí delikventního chování, někdy ani to ne.* Práce hezky ukázala, že však současně vnímají citlivě, že jejich vlastní dospělost je často spojená pouze se zkušeností života na „ulici“. Také rodinné problémy v pozadí ve většině případů chlapci vidí jako těžko řešitelné a reagují na ně touhou po vlastním osamostatnění, někdy konstruktivně, jindy méně vhodným řešením (návrat domů a vyučení, odmítnutí rodiny spolu s dalším pobytem v ústavu a s vyučením, návrat na ulici, uvažování o vojenském povolání, které vnutí z vnějšku disciplínu a další).

K diplomové práci mám několik dalších poznámek:

V rámci vztahu ke škole bych doporučila odlišit školu jako instituci a přípravu na profesi, škola nikdy není viděna jako místo učení, ovlivňující budoucnost, je spojená spíše se sociálními vztahy, profesí, i když nabývaná ve škole, je v některých případech přijímána velmi pozitivně, dokonce jako východisko změn.

Autor měl možná poznamenat, že případ Bedřicha je poněkud odlišný. Problém je tam asi hlubší, delikventní chování má trochu jiné podoby i příčiny.

Stránkování textu není zcela v pořádku. Např. na stránku 52 navazuje strana 55, strana 13 je u strany 40. Než jsem si toho všimla, vedlo to k mému zmatení, jak to autor obsahově vlastně myslí, proč tyto věci zmiňuje na nevhodném místě.

Přes tyto připomínky se mi diplomová práce Pavla Jurníčka líbí. Rozhodně splňuje nároky kladené na diplomovou práci. Doporučuji ji proto k obhajobě.

V Praze 19.1.2006

PhDr. Ida Viktorová

